

ПЕДАГОГІКА

УДК 811.111

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/42-3-1>**Ірина АФАНАСІЄВСЬКА,**

orcid.org/0000-0001-7326-8559

старший викладач кафедри англійської мови в судновій енергетиці
Херсонської державної морської академії
(Херсон, Україна) afanasievskay.irina@gmail.com

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ ЗА ГЛИБИННИМ НАВЧАННЯМ У КУРСІ МОРСЬКОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті звертається увага на досягнення викладачів морської англійської мови у формуванні компетенцій за глибинним навчанням у Херсонській державній морській академії. Мета статті – описати компетенції глибинного навчання, визначити їх роль у процесі вивчення іноземної мови у професійній сфері, методичні прийоми, які використовуються для реалізації цих компетенцій. Автором досліджуються основні ознаки глибинного навчання – навчання «від студента», автентичність завдань для опрацювання, зв'язок навчального контексту з реаліями професії, зворотний відгук від студентів, їх активність та співпраця у процесі отримання нових знань та вмінь. Визначені основні домени з компетенцій глибинного навчання – когнітивний домен включає міркування та пам'ять; внутрішньоособистісний домен передбачає здатність керувати своєю поведінкою та емоціями для досягнення своїх цілей (включаючи навчання цілей); міжособистісна сфера включає висловлення ідей, інтерпретацію та відповідь на повідомлення інших. Автором підтверджено, що здобувач вищої освіти нині потребує інтеграції та формування всіх вище вказаних компетенцій для своєї успішної кар'єри та здорового майбутнього. У статті описані деякі методи, як саме впроваджуються компетенції глибинного навчання з дисципліни «Морська англійська мова». Дослідник розглядає комбіноване навчання, використання навчальної Інтернет-платформи Moodle та використання такого виду навчання, як «перевернуті класи», які запроваджені в морській академії під час проведення карантинних заходів. Описується системна робота викладачів морської англійської мови в умовах впровадження глибинного навчання, зміна навчальних планів, процесів, за яких студенти розуміють цілі свого навчання та його практичну доцільність. Надано кілька прикладів завдань із професійним контекстом, орієнтованих на ефективну комунікацію студентів. Стверджується, що практичне освоєння технологій глибинного навчання педагогами ще триває, хоча важливим є те, що результати нової концепції навчання вже можна спостерігати.

Ключові слова: глибинне навчання, компетенції, комбіноване навчання, самоосвіта, індивідуальність.

Iryna AFANASIEVSKA,

orcid.org/0000-0001-7326-8559

Senior Lecture at the English Language Department for Marine Engineers
Kherson State Maritime Academy
(Kherson, Ukraine) afanasievskay.irina@gmail.com

ANALYSIS OF COMPETENCIES DEVELOPMENT BY DEEPER LEARNING IN MARITIME ENGLISH LANGUAGE COURSE

The article draws attention to the achievements of teachers of maritime English in the formation of competencies for in-depth training at the Kherson State Maritime Academy. The purpose of the article is to describe the competencies of deeper learning, to determine their role in learning a foreign language in the professional sphere, the methodological techniques used to implement these competencies. The author explores the main features of deeper learning – learning “from the student”, the authenticity of the tasks to be studied, the relationship of the educational context with the realities of the profession, feedback from students, their activity and cooperation in the process of acquiring new knowledge and skills. The main domains of deeper learning competencies are identified – the cognitive domain includes reasoning and memory; intrapersonal domain involves the ability to control their behavior and emotions to achieve their goals (including learning goals); and the interpersonal sphere includes the expression of ideas, interpretation, and response to the messages of others. The author confirms that a higher education seeker today needs the integration and formation of all the above competencies for his successful career and healthy future. The article describes some methods, such as the implementation of in-depth learning competencies in the discipline of “Marine English”. The researcher examines blended learning, the use of the Moodle online learning platform, and the use of inverted classrooms introduced at the Maritime Academy during lockdown activities. Describes the systematic work of teachers of marine English in the implementation of deeper learning, changes in curricula, processes in which students understand the objectives of their studies and its

practical feasibility. Several examples of tasks with a professional context focused on effective communication of students are given. It is argued that the practical development of deeper learning technologies by teachers is still ongoing, although it is important that the results of the new concept of learning can already be observed.

Key words: *deeper learning, competencies, blended learning, self-education, personalized.*

Постановка проблеми. Попит зростає на такі професії, які потребують навичок вирішення проблем та критичного мислення, тоді як робочі місця, які вимагають рутинних навичок за інструкцією, занепадають. Отже, випускникам коледжів та вищих шкіл необхідно оволодіти складним навчальним матеріалом та розвинути навички спілкування, співпраці, критичного мислення та вирішення проблем, які вони можуть застосувати у складних та нових ситуаціях у своїй професійній діяльності.

Зазначимо, що найефективніший метод, який готує всіх студентів до кар'єри та життєвого успіху, – поглиблене навчання. Глибинне навчання – це загальний термін для навичок та знань, якими студенти мають володіти, щоб досягти успіху на роботі у XXI сторіччі та у громадському житті. В його основі лежить набір компетенцій, якими здобувачі вищої освіти мають оволодіти, щоб розвинути глибоке розуміння навчального змісту та застосувати свої знання до проблем на занятті та на роботі.

Фундаментом глибинного навчання є оволодіння основним навчальним змістом, будь то в традиційних дисциплінах, таких як математика, іноземна мова, механіка, фізика, або в міждисциплінарних галузях, які об'єднують кілька ключових галузей навчання. Очікується, що студенти будуть активними учасниками власної освіти. В ідеалі вони занурюються у складну навчальну програму, яка вимагає від них пошуку та здобуття нових знань, застосування отриманих та набуття знань, щоб створити нові вміння та професійні навички.

Когнітивні дослідження показують, що студенти дізнаються більше, коли займаються освітою самостійно і відповідально (Pellegrino, Hilton, 2012: 74). Мозок функціонує, організовуючи інформацію в базах даних, визначаючи, що потрібно, та відкидаючи інформацію, яку вважає марною.

Типовий поверхневий підхід до навчання, обов'язковий тест, однотипна інструкція, запам'ятовування та підготовка до тестів у класі насправді ускладнюють студентам процес отримання навчального матеріалу, з яким вони стикаються протягом навчального року. Більш ефективним є навчальний метод, який вимагає від студентів повторно використовувати важливу

інформацію, отриману самостійно, в пошуковій роботі в процесі виконання реалістичних завдань.

Аналіз досліджень. Багато науковців стверджують, що глибинне навчання розвиває вміння, потрібні у XXI сторіччі, такі як інновація, креативність, творче розв'язання проблем: «Коли метою є підготовка студентів бути успішними в розв'язанні нових проблем та адаптації до нових ситуацій, тоді потрібне глибинне навчання» (Hewlett, Hewlett, 2014: 70).

Глибинне навчання допомагає здобути певні компетенції, а саме: 1) майстерність в отриманні нових знань та навичок (вміння студентів застосовують свої нові знання до реальних ситуацій), 2) навички вільного спілкування на професійну тематику (здобувачі освіти демонструють навички активного слухання, грамотного письма та переконливої презентації своїх думок із професії), 3) критичне мислення та розв'язання проблем (здобувачі освіти здатні не тільки розглядати різноманітні підходи до вирішення поставлених питань та навіть для створення інноваційних рішень), 4) співпраця (студенти працюють зі своїми однолітками, беруть на себе керівні ролі, вирішують конфлікти та керують проєктами), 5) самоосвіта (студенти вибирають свій шлях, темп освіти, орієнтуючись на свої професійні потреби та на відгуки викладачів, аналізуючи їх для планування та спрямування власного навчання, як у класі, так і поза ним), 6) наполегливість, мотивованість щодо навчання.

Нещодавній огляд теорії та досліджень у низці дисциплін свідчить, що глибинне навчання визначено як «процес, за допомогою якого індивід стає здатним отримати навичку, якої навчився в одній ситуації, і застосовувати її до нових ситуацій (тобто передачі)» (Hewlett, Hewlett, 2014: 83). Стало можливим згрупувати шість компетенцій глибинного навчання у три домени: когнітивний, міжособистісний та внутрішньоособистісний.

Когнітивний домен	1. Глибокі знання матеріалу 2. Критичне мислення та складне вирішення проблем
Міжособистісний домен	1. Співпраця між студентами в навчанні 2. Комунікативність
Внутрішньо-особистісний домен	1. Самоосвіта студентів 2. Мотивованість щодо навчання

Концепція глибинного навчання набрала обертів серед освітян та показала себе як засіб кращої

підготовки студентів до отримання професії та подальшого кар'єрного росту.

Когнітивний домен базується на оволодінні основним навчальним матеріалом, що означає, що студенти розуміють ключові принципи та зв'язки, пов'язані з тематикою, що вони дізналися і можуть згадати відповідні факти зі сфери головного змісту матеріалу, володіють процедурою здобування нового знання, можуть використовувати специфічну лексику для певної галузі і застосовувати основні отримані вміння до нових завдань та ситуацій з інших навчальних дисциплін, реальних ситуацій та нестандартними засобами. Фонд Х'юлетт стверджує, що для сприяння цьому розвитку студентам слід надати численні можливості щодо освіти, щоб вони спиралися на власні знання для виконання широкого спектра складних завдань (Huberman, Bitter, Anthony, O'Day, 2014: 5). Він визначає навички критичного мислення студентів як здатність «застосовувати інструменти та методи, зібрані з основних дисциплін, задля формулювання та вирішення проблем». Студент, який розвинув сильні навички критичного мислення, знайомий із ними та може ефективно використовувати інструменти та прийоми, характерні для певної сфери, може формулювати проблеми та формувати гіпотези, виявляти, оцінювати та аналізувати кілька джерел даних та інформації для вирішення проблем, міркувати та створювати обґрунтовані аргументи на підтримку своєї думки, гіпотези. Наш досвід та аналіз показують результативність у зміні стратегії поверхневого навчання до поглибленого професійного навчання.

Дві з шести компетенцій глибинного навчання зосереджені на розвитку міжособистісних навичок, які вважаються важливими для майбутнього успіху: ефективна комунікація та спільна робота.

Більшість теоретичних доробків і практичних досліджень визначають, що ефективна комунікація демонструється, коли студенти повідомляють складні поняття іншим під час письмових та усних презентацій; структурують інформацію та дані; слухають та аналізують відгуки на свої ідеї інших, надають конструктивні та відповідні відгуки своїм одноліткам, розуміють, що створення високоякісної остаточної презентації вимагає справжньої підготовки та освоєння нових вмінь.

Під спільною роботою розуміють те, що студенти співпрацюють для пошуку та висловлення нових ідей і формування навичок. Зокрема, спільна робота охоплює студентів, які працюють разом з іншими для виконання завдань та успішного вирішення проблем, колективне визначення

цілей групи, участь у команді для планування кроків вирішення проблем та визнання ресурсів щодо отримання необхідних знань та для досягнення цілей групи, а також міжособистісне спілкування та вивчення кількох точок зору для досягнення цілей всієї групи.

Мета статті – дослідити компетенції глибинного навчання та можливості їх практичного формування в процесі навчання курсантів морської академії, застосування навчальних технологій (змішане навчання), методичних прийомів, таких як пошукове навчання та проектна робота на заняттях із морської англійської мови, та їх вплив на результативність у професійно орієнтованому навчанні студентів.

Виклад основного матеріалу. Педагоги з англійської мови Херсонської державної морської академії усвідомлюють важливість у розпалюванні допитливості та мотивації курсантів до навчання професійної морської англійської мови, необхідної в кар'єрі майбутніх моряків. Ми знаємо, що коли студентам надається можливість виконувати цікаві, практичні, іноді критичні завдання для вирішення реальних проблем, їхня мотивація та зацікавленість зростає. Для досягнення цієї мети навчальні заняття з морської англійської мови є практичними, складними та цілеспрямованими. Ці заняття зосереджені не лише на отриманні базових необхідних знань, але також на формуванні багатьох гнучких додаткових навичок, які, як ми знаємо, мають вирішальне значення для успіху студентів у професійній кар'єрі та житті: вміння створювати нові проекти, вирішувати проблеми, ефективно спілкуватися та наполегливо виконувати завдання, вміння співпрацювати, бути наполегливими та мотивованими під час навчання, здатність до самоосвіти.

Є багато методів та засобів для впровадження глибинного навчання морської англійської мови, які щодня використовуються педагогами академії в їхній праці з курсантами. Завдяки такому навчальному процесу ми можемо допомогти студентам критично обміркувати аргументи, концепції та ідеї і віднайти вирішення реальних проблем, з якими вони зустрінуться на морі.

Для розвитку вмінь та навичок у курсантів можна використовувати стандартні методи та етапи планування навчальних занять.

1. Формування головної навчальної мети та критерії її досягнення. Будь-яке навчальне заняття починається з чітких цілей щодо того, чого курсанти мають навчитися та що вміти на одному конкретному навчальному занятті. Мета заняття має бути відомою студенту, це служить орієнти-

ром йому в мобілізації уваги до конкретної теми та самооцінки отриманих знань і вмінь. Під час цього етапу навчання викладачі формують інтерес до теми шляхом обміну, уточнення та постановки цілей, залучення курсантів до діяльності, що розвиває інтерес та допитливість, діагностування їх знань із теми, їх розуміння та навички; обмін очікуваними знаннями та кінцевими вміннями.

Аналізуючи такі компетенції глибинного навчання, як когнітивний домен, тобто формування глибинних знань та вмінь критично мислити, слід вказати, що під час впровадження такої форми навчання педагоги мали змогу розробити/переробити навчальні стратегії, навчальні плани та силабуси дисциплін, щоб чітко зосередитися на більш глибокому професійному навчанні. Змінені навчальні стратегії та підходи дали змогу розвитку знань та навичок критичного мислення, залучати студентів до складної роботи, використовуючи менш традиційні навчальні засоби.

Загалом викладачі академії погодилися, що навчання має зосереджуватися на вищих навичках мислення та наданні можливості для навчання, орієнтованого на здобувачів вищої освіти. Таким чином, викладачі вказали, наскільки вони погоджуються з тим, що їх роль змінилася – з носія знань вони трансформувалися в наставників. Їхня роль полягає в тому, щоб сприяти власним запитам здобувачів вищої освіти, наставляти студентів знаходити рішення самостійно, щоб вони мали змогу самі продумати рішення практичних проблем до того, як викладач вкаже на готове рішення.

2. Реалістичність, ситуативні завдання. Завдання ефективні лише тоді, коли містять реальні професійні проблеми чи ситуації, які курсанти мають вирішувати групою або індивідуально. Навчальний досвід, який пропонують автентичні міждисциплінарні завдання, є актуальним та стимулює допитливість студентів. Наприклад, у процесі вивчення на заняттях із дисципліни «Морська англійська мова» теми про різницю між розділами Міжнародної конвенції із запобігання забрудненню з суден 1973 року курсантам пропонується таке завдання: «Read the real accident and determine which annex regulations were violated».

Особливої уваги потребує змога викладачів англійської мови проводити навчальні заняття в лабораторії інноваційних технологій академії, яка має в арсеналі сучасні окуляри віртуальної реальності, що створюють враження повної присутності студентів на судні. Вплив віртуальної реальності відбувається через всі органи чуттів. Тому представлений навчальний матеріал засвоюється швидше і краще запам'ятовується.

3. Культура співпраці. Навчання є соціальним, і цілеспрямоване включення співпраці у весь навчальний процес захоплює студентів. Існують нескінченні варіанти для співпраці, включаючи гнучкі групи, різних партнерів, різні групи, семінари, академічні дискусії та онлайн-спілкування.

В умовах традиційної форми навчання викладач зазвичай задавав питання для дискусії. Методика глибинного навчання дає змогу студентам самостійно співпрацювати. На заняттях з англійської мови викладачі пропонують курсантам самим скласти низку питань після вивчення навчального матеріалу або демонстрації відео, обговорити їх між собою, знаходячи потрібні відповіді шляхом взаємного, послідовного опитування в групі. Наприклад, «In groups, write the questions about the parts of different marine engines. Compare your answers. The marine engine is defined as 2 stroke one if it is designed by...».

Навчання на основі проєктів часто використовується на заняттях із морської англійської мови. Так, робота на судні регламентована, а документи складаються за стандартними формами, але цей методичний прийом має переваги для співпраці курсантів на заняттях із морської англійської мови, тому використовується на фінальному етапі заняття, щоб курсанти продемонстрували отримані знання та навички. Під час його виконання студенти за лімітований період часу взаємодіють для візуального зображення рішення, його усного опису та презентації, демонструючи засвоєний матеріал заняття та отримані вміння зі своєї професії. Наприклад, In groups, make a poster about 7 golden rules of safe bunkering.

4. Розширення прав студентів. Власність студентів щодо їхнього навчання експоненціально зростає, коли їм надається вибір, як показати майстерність або створити кінцевий продукт чи проєкт, включаючи використання цифрових інструментів та ресурсів. Крім того, запрошення студентів висловити свою інформацію про те, що вони вивчають, що їм необхідно знати і вміти та як вони взаємодіють із матеріалом, дає їм змогу виконувати роль співавтора навчального процесу.

Коли ми говоримо про права студента на навчання і визнаємо його права в процесі отримання знань, необхідно торкнутися такої компетенції, як внутрішньоособистісна, або індивідуальна.

Педагоги Херсонської державної морської академії надавали підтримку курсантам як у класі, так і поза ним, щоб переконатися, що всі розвинули пізнавальні навички, необхідні для гарної підготовки, проводилося диференціальне чи пер-

соналізоване навчання. Розвиток автономії учнів – мета багатьох підходів до вивчення. Але найбільш ефективним для нашого розуму є індивідуальний підхід (personalized learning). Наприклад, під час вивчення словникового запасу з теми студентів заохочують самостійно скласти свій словник.

Вивчення словникового запасу починається з вибору слів, на яких варто зосередитись. Тому персоналізований підхід до засвоєння словникового запасу має починатися з навчання студентів того, як самостійно вибирати словник, корисний і відповідний конкретній професійній темі. Наприклад, одна із функцій Інтернет-платформи Moodle – глосарій (Glossary). Цей глосарій можна скласти групою, він містить визначення термінів із конкретної теми, які курсанти мають змогу самостійно вибрати та занести в базу даних, залишити комент тощо. Вибрані терміни (слова) та пояснення до них обговорюються в коментарях й оцінюються усією спільнотою (групою) для вибору найкращого.

5. Автентичні інструменти та ресурси. Студенти мають доступ до різноманітних інструментів та ресурсів, як друкованих, так і цифрових, протягом усього процесу навчання та під час створення продуктів для демонстрації своїх вмій. Надання різноманітних інструментів пропонує здобувачам освіти вибір та підкреслює правильність вибору методів отримання бажаних результатів. Змішане навчання (blended learning) та «перевернуті» (flipped classrooms) класи (коли студенти задалегідь вивчають матеріал і лише в класі демонструють отриманні знання) мають багатий досвід, що захоплює студентів, які полюблять вчитися та творити.

Із цією метою викладачі морської англійської мови розміщують на своїх електронних курсах на освітній платформі Moodle творчо-пошукові завдання.

6. Зворотний зв'язок у навчанні. Протягом усього навчального процесу є зворотний зв'язок – студенти отримують вказівки щодо їх просування у досягненні цілей навчання. Цей зворотний зв'язок може бути від викладача до студента, від студента до студента або самооцінкою. Зворотний зв'язок є формувальним і дає студентам безпеку та впевненість у тому, що вони можуть ризикувати та пробувати нові речі, не боячись невдачі.

Із цією метою викладачі морської англійської мови на своїх електронних курсах на освітній платформі Moodle використовують форуми та чати. Форум (Forum) та чат (Chat) можуть бути важливими та корисними заходами для викладачів та студентів іноземних мов. Модуль форуму – це

діяльність, де студенти та вчителі можуть обмінюватися думками, обговорюючи проблеми. Форум (Forum) пропонує асинхронне спілкування, дає змогу викладати у формі запитань та відповідей на тему обговорення, а також презентацію текстової інформації у вигляді есе. Курсанти задають тему для обговорення. Звичайно, умовою викладача є використання лише англійської мови у спілкуванні та тематичних одиниць до модуля. Важливим на форумі є той факт, що студенти можуть вільно виступати без попередження про помилку у граматиці. Але педагог стежить за чистотою мови, тому на практиці новий матеріал оцінює граматичну правильність.

Модуль чату призначений для синхронного навчання, його можна використовувати в будь-якому режимі або контролювати. Використання цього виду діяльності сприяє вільному використанню та практиці письмового мовлення. Курсанти можуть висловити свою думку письмово в реальній ситуації. Чат імітує спонтанне спілкування в прямому ефірі. Ці види навчальної діяльності викладач може використовувати для пояснення нового матеріалу курсу або відповідати на запитання студентів щодо незрозумілих або суперечливих речей.

Змішане навчання на Інтернет-платформі дозволяє мати зворотний зв'язок між викладачами та студентами, об'єктивно оцінювати роботу курсантів та консультувати їх, а також стимулює стратегії самоосвіти у студентів.

Висновки. Глибинне навчання – це, безумовно, шлях майбутнього, тому що старі моделі навчання не здатні задовольнити вимоги, які пред'являтиме до наших дітей світ майбутнього. Ось чому керівники освіти, а також викладачі мають підготувати своїх вихованців до реального світу, запровадивши та застосувавши моделі навчання, які є практичнішими та базуються на реальному навчанні, а не лише на простому відтворенні. Це стратегія, яка окупиться в довгостроковій перспективі. Зміна навчального процесу, що відбулася в Херсонській державній морській академії, є важливою передумовою для засвоєння нових навичок та знань, а також усіх інтелектуальних проблем, які з цим пов'язані. Студенти та викладачі нашого навчального закладу розуміють, що істотною частиною навчального процесу є постановка цілей, осмислення, прийняття того факту, що ви можете не завжди знати все, а також прийняття критики та застосування зворотного зв'язку та пропозицій для покращення навчання загалом.

Процес формування компетенцій за глибинним навчанням (майстерність в отриманні нових

знань та навичок, навички вільного спілкування на професійну тематику, критичне мислення та розв'язання проблем, наполегливість, мотивованість щодо навчання, самоосвіта та співпраця студентів) відбувається системно та за осно-

вними концепціями цього навчального підходу. Курсанти академії залучені в навчальний процес разом із педагогами. Розвиток таких компетенцій дає студентам значний потенціал для їхньої професійної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. A time for deeper learning: Preparing students for a changing world. *Alliance for Excellent Education*. 2011, May 26. URL: <http://all4ed.org/reports-factsheets/a-time-for-deeper-learningpreparing-students-for-a-changing-world/>.
2. Барсук С. Л. Застосування підходів глибинного навчання в процесі вивчення англійської мови майбутніми судноводіями. *Молодий вчений*. 2019. № 7.2 (71.2). С. 86–90.
3. Pellegrino J. W., Hilton M. L. Education for Life and Work. Developing Transferable Knowledge and Skills in the 21st Century: Committee on Defining Deeper Learning and 21st Century Skills. Washington D. C.: The National Academies Press, 2012. P. 74–86. URL: <https://www.nap.edu/resource/13398/dbasse>.
4. Huberman M., Bitter C., Anthony J., O'Day J. American Institutes for Research The shape of deeper learning. Strategies, structures, and cultures in deeper learning network high schools. The research of alliance for New York City schools. September, 2014. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED553360.pdf>.
5. Овчарук О. В. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Бібліотека з освітньої політики / ред. О. В. Овчарук. Київ : «К.І.С.», 2004. 112 с.
6. Болайто Р., Вест Р. Інтернаціоналізація українських університетів у розрізі англійської мови. Проект «Англійська мова для університетів». Київ : «Сталь», 2017. 134 с.
7. Vander T., Schneider C. Deeper learning for every student every day. Getting smart. 2014. URL: https://hewlett.org/wp-content/uploads/2016/08/Deeper%20Learning%20for%20Every%20Student%20Every%20Day_GETTING%20SMART_1.2014.pdf.

REFERENCES

1. A time for deeper learning: Preparing students for a changing world. *Alliance for Excellent Education*. 2011, May 26. URL: <http://all4ed.org/reports-factsheets/a-time-for-deeper-learningpreparing-students-for-a-changing-world/>.
2. Barsuk S. L. Zastosuvannia pidkhodiv hlybynnoho navchannia v protsesi vyvchennia anhliiskoi movy maibutnimy sudnovodiiamy [Applying deeper learning approach in English to teaching navigators] *Molodyi vchenyi*. 2019. № 7.2 (71.2). P. 86–90.
3. Pellegrino J. W., Hilton M. L. Education for Life and Work. Developing Transferable Knowledge and Skills in the 21st Century: Committee on Defining Deeper Learning and 21st Century Skills. Washington D. C.: The National Academies Press, 2012. P. 74–86. URL: <https://www.nap.edu/resource/13398/dbasse>.
4. Huberman M., Bitter C., Anthony J., O'Day J. American Institutes for Research The shape of deeper learning. Strategies, structures, and cultures in deeper learning network high schools. The research of alliance for New York City schools. September, 2014. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED553360.pdf>.
5. Ovcharuk A. V. Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti svitovyi dosvid ta ukrainski perspektyvy [Competence approach in modern education: international experience and Ukrainian prospects]. *Biblioteka z osvithoi polityky*. Kyiv : «K. I. S», 2004. 112 p. [in Ukrainian].
6. Bolitho R., West R. Internatsionalizatsiia ukrainskykh universytetiv u rozrizi anhliiskoi movy. Proekt «Anhliiska mova dlia universytetiv» [The internationalisation of Ukrainian universities: the English language dimension. Project “English for universities”]. Kyiv : «Stal», 2017. 134 p. [in Ukrainian].
7. Vander T., Schneider C. Deeper learning for every student every day. Getting smart. 2014. URL: https://hewlett.org/wp-content/uploads/2016/08/Deeper%20Learning%20for%20Every%20Student%20Every%20Day_GETTING%20SMART_1.2014.pdf.